

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Medborgarförslag. Rekrytering av män till skolverksamheter

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att avslå medborgarförslaget.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit där förslagsställaren föreslår att även män ska anställas i huvudfunktioner inom (skol) verksamheter, som exempelvis Fårösund och Solklint, samt att män ska anställas för att balansera överrepresentationen av kvinnor.

Region Gotland använder en kompetensbaserad rekryteringsmetod för att motverka diskriminering och säkerställa att anställningar främst baseras på kompetens, inte kön. Diskrimineringslagen förbjuder att någon får förtur enbart på grund av sitt kön, vilket innebär att aktiv kvotering av män kan vara olaglig. Positiv särbehandling vid anställning är dock tillåten vid lika meriter, men kön får inte vara den enda avgörande faktorn. Arbetsmarknaden är fortfarande könssegregerad, och det finns en brist på exempelvis manliga lärare, vilket påverkar rekryteringen. Utifrån dessa sammantagna förutsättningar så gör Region Gotland sina rekryteringar. Region Gotland motiverar inte till att rekrytera enbart kvinnor. Nämnden föreslås avslå medborgarförslaget.

Bedömning

Region Gotland arbetar enligt kompetensbaserad rekryteringsmetod som syftar till att se varje persons kompetens och därmed motverka diskriminering, exempelvis på grund av kön. Den kompetensbaserade rekryteringsprocessen syftar till att identifiera personliga kompetenser, kunskaper och färdigheter utifrån en tydlig kravprofil för tjänsten.

Beslut om anställning fattas utifrån en samlad värdering som utgår ifrån kravprofilens kvalifikationer, bedömningen från intervju, eventuella testresultat samt referenstagning. Det kan också tilläggas att en tjänst ledigförklaras under förutsättning att den inte behöver tas i anspråk för medarbetare med företrädesrätt.

Region Gotland efterlever diskrimineringslagen som syftar till att motverka all

typ av diskriminering och finns för att främja lika rättigheter och möjligheter i såväl privatlivet som arbetslivet. Även om utgångspunkt i rekryteringsprocessen är att Region Gotland som arbetsgivare är fri att anställa den som anses bäst lämpad för tjänsten, så finns det också regler som begränsar den rätten. Det innebär att man inte kan låta vilka kriterier som helst avgöra vem som anställs. Det är till exempel förbjudet att medvetet eller omedvetet missgynna någon på grund av de sju diskrimineringsgrunderna (exempelvis ålder, kön eller funktionsnedsättning)¹.

Positiv särbehandling är tillåten vid lika meriter, men aktiv kvotering som innebär att en person får förtur enbart på grund av sitt kön kan bryta mot diskrimineringslagen. För att positiv särbehandling ska vara tillåten ska, enligt lagens förarbeten, skillnaden i meriter mellan två arbetssökande inte vara påtagliga, och särbehandlingen måste stå i proportion till ändamålet. Dessutom framgår att en egenskap, till exempel den sökandes kön, inte får vara automatiskt eller ovillkorligt avgörande, utan en objektiv bedömning ska göras av exempelvis en arbetssökandes alla meriter och personliga förhållanden.

Den svenska arbetsmarknaden är fortsatt starkt könssegregerad. Det tar sig uttryck bland annat genom att kvinnor och män arbetar inom olika yrken. Inom de flesta välfärdsyrken, som lärare, pedagoger och rektorer, så är män underrepresenterade. Könssegregeringen har dock minskat över tid men det beror framför allt på att kvinnor har sökt sig till mansdominerade yrken². För att skapa en bredare rekryteringsbas till välfärden så behöver alltså fler män se välfärden som en attraktiv arbetsplats.

När det gäller val av utbildning så spelar kön och social bakgrund roll. Många yrken inom välfärden kräver eftergymnasial utbildning och män är generellt underrepresenterade inom högre utbildning. Då det utbildas färre manliga lärare, pedagoger och rektorer, blir detta givetvis märkbart vid anställningsförfarandet då det är färre män med behörighet som söker lediga tjänster.

Kvinnorna är nationellt i majoritet bland lärarna i samtliga skolformer, med undantag för gymnasieskolan där könsfördelningen bland lärarna totalt sett är jämn. Andelen kvinnliga lärare tenderar att vara större ju yngre elever som skolformerna riktar sig till³. Samma sak för rektorerna, där kvinnorna är i majoritet med undantag för gymnasieskolan, där könsfördelningen är jämnare.

Av de som är månadsanställda inom grundskolan i Region Gotland är 73,0 procent kvinnor och 27,0 procent män (siffror per mars 2025). Motsvarande siffra för Norra Gotlands skolområde är 81,3 procent kvinnor och 18,8 procent män. Av de som är månadsställda inom Wisbygymnasiet i Region

---

¹ Information från Region Gotlands rekryteringsprocess.

² Jämställdhetsmyndigheten "Analys av den könssegregerade arbetsmarknaden – underlagsrapport 2023:8".

³ Skolverket "Pedagogisk personal i skola och vuxenutbildning, läsåret 2022/23".

Gotland är 56,7 procent kvinnor och 43,3 procent män (siffror per mars 2025)⁴.

Slutligen så behöver även bristen av behörig personal inom skolan uppmärksammas. Trots minskade barnkullar kommer det att saknas cirka 10 600 behöriga lärare och förskollärare i Svenska skolväsendet år 2038, vilket Skolverkets lärarprognos från 2024⁵ visar. Det stora problemet kopplat till lärarförsörjningsfrågan är bristen på behöriga förskollärare och lärare.

Utifrån dessa sammantagna förutsättningar så gör Region Gotland sina rekryteringar. Region Gotland motiverar inte till att rekrytera enbart kvinnor. Nämnden föreslås avslå medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse utbildnings- och arbetslivsförvaltningen daterad 2025-04-04
Medborgarförslag daterad 2024-11-26

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Torsten Flemming
Utbildningsdirektör

Bo Eriksson
Avdelningschef stöd och utveckling

Skickas till

Regionstyrelsen
Förslagsställaren

---

⁴ Statistik från respektive skolforms personalsammansättning, period mars 2025, i Region Gotlands beslutsstödsystem.

⁵ Skolverket ”Lärarprognos 2024”.